БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 281 (19.952). • 1987 йил 8 декабрь, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Ромитан райони меҳнаткашлари пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. Давлат қабул пунктларига 49 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» топширилди. Эришилган меҳнат ғалабасига йиллик топшириқларини ортиғи билан, барвақт адо этган Карл Маркс номли, Ленин номли колхозлар, «Партия XXVI съезди», «Октябрь 50 йиллиги», Ибн Сино номли совхозларнинг коллективлари, айниқса катта ҳисса қўшдилар.

Район механизаторлари 22 минг тонна пахтани «пўлат этак»лардан тўкишди. Шоди Нарзиев, Камол Солиев, Файзулла Жомардов, Мақсад Кенжаева каби дала гвардиячилари ўз агрегатларини моҳирлик билан бошқариб, 150—250 тоннадан хом ашё теришга муваффақ бўлдилар.

Айни кунларда район пахтазорларида иш қизғин. Далаларни ғўзапоядан тозалаш ва шудгорлаш ишлари уюшқоқлик билан давом эттирилаётир. Қишлоқ меҳнатчилари агротехниканинг қишки тадбирларини қисқа вақт ичида сифатли бажариш билан келгуси йил ҳосилига пухта замин ҳозирлаш учун барча резерв ва имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилишмоқда.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев мамлакатдаги олтита партиянинг бирлаштирувчилик куч-ғайрати туфайли тузилган Мексика Социалистик партияси миллий кенгаши бош секретари лавозимига сайланиши муносабати билан Хильберто Ринкон Гальярдони қутлади.

«Меҳнаткашлар манфаатлари, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда Сизга, Мексика Социалистик партияси раҳбариятига ва аъзоларига муваффақиятлар тилайман, — дейилади телеграммада. — Мексика Социалистик партиясининг фаолияти СССР билан Мексика ўртасидаги, совет ва мексика халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам бераверсин».

(ТАСС).

ПАРТИЯ КОМИТЕТИ АЪЗОСИ

Коммунист И. Вонтов «Сирдарьяирсстрой» трестига қарашли 3-механизацияланган кўчма колоннада бульдозерчи бўлиб ишлайди. Айни пайтда у область партия комитетининг фаол аъзоларидан бири ҳамдир. Партия комитети аъзоси бўлиш масъулиятли иш ...

[illegible]

САМИМИЙ МИННАТДОРЛИК

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги муносабати билан табрик ва қутловлар юборган совет ва чет эл гражданларига, давлат ва жамоат ташкилотларига, партиялар ва ҳаракатларга, ҳукуматларга самимий миннатдорлик билдирадилар.

Улуғ Октябрь юбилейининг байрам қилиниши катта сиёсий воқеа бўлди. У совет халқи босиб ўтган тарихий йўлнинг муаккаклиги ва улуғворлигини, ...

[illegible]

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Аргентина, Греция, Ҳиндистон, Мексика, Танзания ва Швеция раҳбарларининг 1987 йил 4 декабрда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев ва АҚШ Президенти Р. Рейганга йўллаган

ҚЎШМА МАКТУБИ

[illegible]

М. С. ГОРБАЧЕВ ВАШИНГТОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Суратда: аэродромда кузатиб қолиш пайти. ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 7 декабрь куни расмий визит билан Москвадан Америка Қўшма Штатларига жўнаб кетди.

[illegible]

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

[illegible]

Республика композиторлари ижодий ҳисоботи

[illegible]

(ЎзТАГ).

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси олдидан

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 2000 ЙИЛГАЧА МЎЛЖАЛЛАНГАН КОМПЛЕКС УЙ-ЖОЙ ПРОГРАММАСИ ЛОЙИҲАСИНИНГ АСОСИЙ ҚОИДАЛАРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Партия билан Совет давлатининг уй-жой программасини ҳал этиш соҳасидаги сиёсати изчиллик билан амалга ошира борилиши натижасида Ўзбекистон ССРда уй-жой қурилиши кенг миқёсларда олиб борилмоқда. Ҳозир Ўзбекистон территориясидаги мавжуд уй-жой фондининг 85 процентидан кўпроғи республика ташкил топган кундан буён қурилган. Кейинги 15 йилнинг ўзида меҳнаткашлар 1 миллион 329 мингта квартира олдилар, бу эса республика аҳолисининг ярмидан кўпроғининг уй-жой шароитларига бўлган эҳтиёжини қондириш имконини берди. Қуриб битказилаётган уй-жойларнинг сифати бирмунча яхшиланди, ободончилиги оширилмоқда.

Кооператив уй-жой қурилиши ривожланмоқда. Кейинги беш йиллик мобайнида унинг ўртача йиллик суръатлари 15 процентдан ошди.

Республикада якка тартибда уй-жой қурилиши анъанавий равишда юксак суръатлар билан олиб борилмоқда. Ўтган уч беш йиллик мобайнида аҳоли ўз маблағлари ва давлат кредити ҳисобига 34,3 миллион квадрат метр уй-жой қуриб олди.

Ўзбекистонда қудратли қурилиш комплекси барпо этилган. Йирик панелли уйсозлик қувватларининг ўзи 1987 йил бошларига келиб йилига 3,5 миллион квадрат метрни ташкил этди.

Якка тартибда уй-жой қурувчиларни материаллар билан таъминлаш масалаларига эътибор кучайтирилди, бу эса қурилиш ҳажмлари ва сифатини ҳамда уй-жой биноларининг шинамлигини ошириш имконини берганлиги шубҳасиз.

Хуллас, республикада уй-жой қурилиши ҳажмларини ошириш учун талай ишлар қилинаётган бўлса ҳам, бироқ аҳолини уй-жой билан таъминлашда ҳозирча кўнгилдагидек бурилиш бўлгани йўқ. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларида, корхона ва ташкилотларда ҳозирги вақтда 240 мингдан кўпроқ оила давлат ва кооператив уй-жойлари олиш учун ҳисобда турибди. Бу кўп жиҳатдан аҳолининг туғилиши юқори даражада эканлиги билан изоҳланади.

КПСС XXVII съездининг йўл-йўриқларига мувофиқ Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ишлаб чиққан тегишли программаларда Ўзбекистон ССРда уй-жой қурилишининг 2000 йилгача мўлжалланган асосий кўрсаткичлари белгиланган, уларда ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш кўзда тутилган. Бу мақсадга эришиш учун республикада 2000 йилгача 2,7 миллионта квартира ёки 209,8 миллион квадрат метр турар жой майдони, шу жумладан: Қорақалпоғистон АССРда 13,96, Андижон областида 18,21, Бухоро областида 17,5, Жиззах областида 5,9, Қашқадарё областида 19,0, Навоий областида 7,5, Наманган областида 16,9, Самарқанд областида 18,0, Сурхондарё областида 15,53, Сирдарё областида 6,66, Тошкент областида 16,4, Фарғона областида 23,0, Хоразм областида 8,06, Тошкент шаҳрида 23,14 миллион квадрат метр уй-жой майдони барпо этиш керак. Ўтказилган иқтисодий ҳисоб-китобларга кўра, уй-жойларнинг қарийб ярмисини аҳоли маблағи ҳисобига банкнинг енгил шартлар билан берадиган кредити ёрдамида қурилади, квартираларнинг 40 процентини корхона ва ташкилотлар «Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқ хўжалик юритишнинг янги шароитларида олинадиган фойда ҳисобига қуришлари лозим. Квартираларнинг қолган қисми давлатнинг марказлаштирилган капитал маблағи ҳисобига қурилади.

Шундай қилиб, уй-жой муаммосини ҳал этишда якка тартибда уй-жой қурилишига катта ўрин берилади. Якка тартибдаги уй-жой қурилишини ташкил этишда ҳозир мавжуд бўлган камчиликларни тугатиш мақсадида уй-жой программаси лойиҳасида якка тартибда уй-жой қурувчиларни ер участкалари билан тўла-тўкис таъминлаш, уларга қурилиш материаллари ва конструкциялари сотиш ҳажмларини кенгайтириш, якка тартибда уй-жой қурадиган ва маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган кооперативлар ташкил этиш, ҳамда бошқа хизматларни йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда. Бу ишга раҳбарлик қилиш халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари зиммасига юклатилади.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Госстройи ва Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети, уларнинг жойлардаги бўлинмалари билан биргаликда аҳоли пунктларининг бош планларини инвентаризациялаш ишини ташкил этишлари, 2000 йилгача уй-жой қурилишининг программада белгиланган ҳажмлари учун зарур ер участкалари миқдорини аниқлашлари ва шу ер участкаларни ажратиб бериш масалаларини ҳал этишлари лозим. Якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилишини бошқаришнинг мунтазам системасини ишлаб чиқиб, барча поғоналарда (ижрокомларда, қишлоқ Советларида) бу иш учун тўла жавобгар бўлган конкрет бўлимлар ва мансабдор шахсларни тайинлаб қўйиш керак.

Уй-жой биноларининг пишиқ-пухталигини, индустриялаш даражасини ошириш ва қурилиш муддатларини қисқартириш мақсадида якка тартибдаги уй-жойларни пудрат ва хўжалик усулларида қуриш ҳажмларини анча кўпайтириш кўзда тутилади. Шу усулларда бажариладиган ишларнинг якка тартибдаги уй-жой қурилиши умумий ҳажмидаги улуши XI беш йилликдаги 1 процент ўрнига XIV беш йилликда 27,5 процентга етказилади.

Қишлоқ хўжалик корхоналари ва колхозлар буюртмаси билан пудрат ва хўжалик усулида якка тартибда уй-жой қуришни кенг оммалаштириш уй-жой проблемасини ҳал этишни жадаллаштиришга имкон беради. Якка тартибда уй-жой қуришнинг мазкур турида берилган имтиёзларга мувофиқ материал-техника таъминоти давлат уй-жой қурилиши нормалари асосида амалга оширилади, банк эса уй қурилишининг смета қиймати миқдорида кредит беради. Улгуржи нарх билан қурилган ва чакана нархга нисбатан анча арзон тушадиган уй-жойлар қийматининг ярмини колхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалиги корхоналари ана шу хўжаликларни иқтисодий рағбатлантириш фондлари ҳисобидан тўлайдилар. Уй-жой қийматининг қолган қисми уй эгаси томонидан 25 йил давомида тўланиши керак.

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида қабул қилинган Қонун ҳар бир меҳнат коллективига ўзига ишониб топширилган ишлаб чиқариш келтирадиган фойдани ошириш ва шу ҳисобдан ўз уй-жой қурилиши программасини мустақил равишда маблағ билан таъминлаш имконини беради. Корхоналар ва ташкилотлар иқтисодий рағбатлантириш фондидаги маблағлар ҳисобидан, колхозлар ҳамда бошқа кооператив ва жамоат ташкилотлари эса ана шу мақсадлар учун ажратилган ўз маблағлари ҳисобидан ўз ходимларининг кооператив ва якка тартибдаги уй-жой қурилишига моддий ёрдам бериш ҳамда банк томонидан берилган кредитни қисман тўлаш юзасидан ўзларига берилган ҳуқуқлардан кенг фойдаланишлари керак.

Масалан, саноат корхоналари якка тартибда уй қурувчиларнинг тегишли ҳужжатларни расмийлаштириш, якка тартибда уй-жой қурилаётган массивларни инженерлик жиҳатидан обод этиш, уй қурувчиларни уйларнинг лойиҳалари билан таъминлаш, уларга пул қарз бериб туриш, қурилиш материалларини ташиш, бевосита участкада техникавий маслаҳат бериш каби жуда кўп юмушларни ўз зиммаларига олган шаҳарлар практикасини ҳар қанча қўллаб-қувватласа арзийди. Маҳаллий Советларнинг, жойлардаги архитектура хизматларининг вазифаси уй-жой қурувчиларга зарур бўлган ҳамма нарсаларни биринчи навбатда етказиб беришдан, сўнгра эса янги қурилишларнинг эстетик ва маданий даражаси учун талабни кучайтиришдан иборат.

Уй-жой муаммосининг муваффақиятли ҳал этилиши кўп жиҳатдан бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш даражасига ва суръатига боғлиқдир. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССРда 1988—2000 йилларда бинокорлик материаллари, конструкциялари ва буюмлари ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантириш программаси ишлаб чиқилган.

Белгиланган мақсадга эришиш учун 2000 йилда 1985 йилдагига нисбатан, масалан, цемент ишлаб чиқаришни 3,3 баравар, деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни 2,9 баравар, оҳак ишлаб чиқаришни 4,4 баравар, дурадгорлик буюмлари ишлаб чиқаришни 2,9 баравар кўпайтиришни таъминлаш талаб этилади.

Илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик институтларининг ишларини тубдан яхшилашга, уларнинг куч-ғайратини фан-техника тараққиёти ҳамда бутун қурилиш комплекси иши самарадорлигини оширишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўладиган тадқиқотларни ўтказиш ва жорий этишга сафарбар қилишга эришиш зарур.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, пудратчи ташкилотлар ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналар вужудга келтирилган қувватлардан 100 процент фойдаланиш учун ҳамда уй-жойларни қуришда, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формалари ва методларини жорий этиш чоғида қурилиш ишлаб чиқариши пухта ташкил этилиши учун тўла жавобгар бўлишлари керак. Корхоналар ва ташкилотлар хўжалик юритишнинг янги шароитига ўтиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Госплани, Ўзбекистон ССР Молия министрлиги қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантиришни пул билан таъминлаш манбалари ҳақидаги масалани ҳал этиши, бунда уй-жой программасини амалга ошириш учун уларнинг эҳтиёжлари анча кўпайтирилишини ҳисобга олиши лозим бўлади.

Шу билан бир вақтда, аҳолига бинокорлик материаллари сотишни ташкил этишни анча яхшилаш талаб қилинади. Ўзбекистон ССРда 1988—1990 йилларда ва 2000 йилгача ёғоч-тахта, бинокорлик материаллари ва ёқилғи билан савдо қилишнинг моддий-техника базасини ривожлантиришга оид тегишли қарорларда белгиланган топшириқларнинг сўзсиз бажарилишини ташкилий жиҳатдан таъминлаш лозим.

Олдимизда кўламлари жиҳатидан кўп қиррали ҳамда амалга ошириш муддатлари жиҳатидан мислсиз масъулиятли ва мураккаб ишлар турибди. Шу сабабли бу вазифани амалга ошириш учун барча партия, совет, хўжалик, жамоат органларининг, меҳнат коллективларининг, республика бутун аҳолисининг куч-ғайратини сафарбар этиш зарур.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари уй-жойларни тақсимлаш, квартира олиш учун навбатни белгилаш чоғида социал адолат принципига қатъий риоя этилишини таъминлашлари, квартираларни алмаштириш хизмати ролини оширишлари, мавжуд уй-жой фондини қайта тақсимлашда тегишли тартиб ўрнатишлари лозим.

Уй-жой фондини сақлашни ташкил этиш туб чора-тадбирлар кўрилишини тақозо этмоқда. Уй-жойлардан фойдаланиш қоидаларига риоя этилиши, уй-жой фонди ўз вақтида ва сифатли капитал ремонт қилиниши, уни қишга тайёрлаш тадбирлари амалга оширилишини контрол қилиб боришни кучайтириш зарур. Уй-жой фондини, шу жумладан, коммунал квартираларни реконструкциялаш масаласи ҳам ғоят муҳим масаладир. Бинолардан, инженерлик тармоқларидан фойдаланишни яхшилаш, авария хизматлари ишини тартибга солиш, корхоналар ва ташкилотларга қарашли уйларнинг техник ҳолати учун улардан масъулиятни талаб қилиш лозим бўлади.

Халқ депутатлари Советлари ташкилотлар ва гражданлар уй-жой ҳақидаги қонунларга, уй-жойларни сақлаш ва улардан фойдаланиш тартибига амал қилишларини назорат этиб туришлари керак. Уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотлари иши савиясини кескин ошириш лозим, бир қанча шаҳарлар ва аҳоли пунктларида уй-жойларнинг техник паспорти йўқлиги, уй-жойлардан фойдаланувчилар билан квартирани ижарага олганлиги ҳақида шартнома тузилмаслиги, уй комитетларининг фаолиятсизлиги, уйларни намунали сақлаш учун социалистик мусобақа йўлга қўйилмаганлиги каби нонормал аҳволга чек қўйиш зарур.

Уй-жойлардан фойдаланувчилар бир қисмининг уй-жой фонди, инженерлик системалари сақланишига истеъмолчилик муносабатларини тугатиш, хўжасизлик фактларига, баъзан эса давлат уйларига нисбатан ваҳшийларча муносабатда бўлиш ҳолларига чек қўйиш керак. Иморатларнинг аҳволи учун, уларда яшовчиларнинг, инженерлик шохобчалари ўз вақтида профилактика кўригидан ўтказилиши ва бинолар ремонт қилиниши учун халқ депутатлари маҳаллий Советлари, Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги, бошқа министрликлар ва идоралар тегишли бўлинмаларининг масъулияти оширилиши лозим. Уй-жой-коммунал соҳасида, шу жумладан, квартираларни ремонт қилиш, санитария-техника қурилмаларини тартибли сақлаш, подъездларни тозалаш, гражданларнинг бўш вақтни ўтказишларини ташкил этиш юзасидан кооперативларни бутун чоралар билан ривожлантириш лозим.

Халқ депутатлари Советлари уй-жой программаси чинакам комплекс тусда бўлиши учун, уй-жой қурилишини ривожлантириш эса бутун социал соҳани ривожлантириш билан уйғун боғлаб олиб борилиши учун жон куйдиришлари зарур.

Уй-жой қурилиши комплекс программасини амалга ошириш муносабати билан уй-жой Қонуни айрим қоидаларини шу куннинг талабларига мувофиқлаштириш кўзда тутилмоқда. Хусусан, гражданлар шахсий мулк сифатида қурадиган уй-жой қурилиши майдонининг энг юқори ҳажмини кўпайтириш, бошқа бир қанча масалаларни ҳал этиш кўзда тутилмоқда. Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги, Узсовпроф, Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, газета ва журналлар, радио ва телевидение редакциялари тегишли ҳуқуқий ҳужжатларни кенг пропаганда қилишлари зарур.

Республикада 2000 йилгача уй-жой қурилишини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари ана шулардан иборат. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгаши 1987 йил 5 декабрдаги мажлисида уй-жой программаси лойиҳасини атрофлича ва танқидий руҳда кўриб чиқди.

2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган уй-жой программаси тиғиз, аммо реал программадир. Республика бутун халқ хўжалиги комплекси самарадорлигини ошириш бу программани бажаришнинг сўзсиз шартидир. Уй-жой муаммосини ҳал этиш умумхалқ иши бўлиб қолиши керак.

• Партия турмуши: ҳисобот йиғилишларида

ЕТУКЛИККА ИМТИҲОН

БУХОРО ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Пленум қатнашчилари шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Э. Салимовнинг сайлаб қўйилган орган қайта қуришга қандай раҳбарлик қилаётгани тўғрисида бюро номидан қилган ҳисоботини диққат билан тингладилар. Докладда бу соҳада қилинган ишлар ҳам, йўл қўйилган камчиликлар ҳам тўла ўз аксини топди.

Қайта қуриш ва янгиланишнинг дастлабки босқичи шаҳар экономикаси ва маданий қурилишида бир қатор ижобий ўзгаришлар қилиш имконини берди. Шаҳар саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажардилар. Планга қўшимча ўн миллион сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрланди. Маҳсулот таннархи арзонлашиб, меҳнат унумдорлиги ошди. Аҳолига хизмат кўрсатиш, ободончилик соҳасида ҳам ютуқлар кўп.

Лекин эришилган муваффақиятлар партиянинг қайта қуриш ва жадаллаштириш хусусидаги талаблари мезони билан ўлчанганда, ишда ютуқлардан кўра нуқсонлар кўплиги яққол кўзга ташланади. Саноат ишлаб чиқаришида ускуналардан фойдаланиш коэффициенти атиги 1,36 бирликни ташкил қилмоқда. Корхоналар 2-3 сменали ишга суст кўчирилмоқда. Келгуси йилдан хўжалик юритишнинг янгича системасига ўтказиладиган 21 корхонадан 11 таси ҳозирданоқ шартнома мажбурияти бўйича планларни барбод қилмоқда.

Шу йилнинг ўтган тўққиз ойида шаҳар саноат корхоналарида 128 минг сўмлик сифатсиз ишлаб чиқарилган маҳсулот истеъмолчилар томонидан қайтарилди. Айни маҳалда завод ва фабрикаларда 28 миллион сўмлик эҳтиёж бўлмаган моллар омборхоналарда босилиб ётипти. Текширишдан ўтказилган буюмларнинг 62 проценти стандарт талабларига жавоб бермаслиги аниқланди.

Капитал қурилишда аҳвол бундан ҳам ташвишли. Асосий фондларни ишга тушириш плани ҳозиргача 62 процент қилиб бажарилди, холос. Ишга туширилиши лозим бўлган ҳар уч объектдан бирида қурилиш графиги бузилмоқда. Қурилиш-монтаж ишлари планларини бажаришда ҳам аҳвол ана шундай.

Хўш, ишдаги бундай жиддий нуқсонларга нималар сабаб бўляпти? Пленум қатнашчилари шу саволга жавоб излашар экан, биринчи навбатда кадрлар резерви билан ишлашдаги камчиликларга эътиборни қаратишди. Кейинги икки йилда раҳбарлик лавозимларига кўтарилган ходимларнинг бир қисми қайта қуриш ишига лаёқатли эмаслиги аён бўлмоқда.

Шаҳар партия комитети бюроси кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда хато кетидан хатога йўл қўйяпти. Жумладан, 163-қурилиш трестининг бошқарувчиси кейинги йилларда уч марта ўзгартирилди. Қурувчилар ишида эса ўзгариш бўлгани йўқ. Шаҳар аҳолиси поликлиника қурилиши тугалланишини сабрсизлик билан кутяпти. Энди ҳамма нарса тайёр бўлган бир пайтда, бино учун лойиҳа бўйича кўзда тутилган лифт йўқлиги аниқланди. Қайсидир ходимнинг масъулиятсизлиги бутун бир объектни фойдаланишга топширишни узоқ муддатга орқага сурди.

Умуман, бинокорлар социал-маиший объектлар қурилишига ҳамон иккинчи даражали вазифа деб қарашмоқда. Масалан, спорт комплекси қурилиши кўп йиллардан буён чўзилиб келмоқда. Шундай бўлишига қарамай бинокорлар объектда бу йил ҳам кўзда тутилган маблағларнинг ярмини ўзлаштиришди, холос. Ваҳолонки, область марказида ёпиқ сузиш бассейни бўлган биронта иншоот йўқ.

Бундай мисоллар шаҳар партия комитети бюроси номенклатурадаги айрим раҳбар коммунистлар билан яқиндан иш олиб бормаётганлигидан, уларнинг масъулиятсизлиги, ишга лоқайдлиги билан муроса қилиб келаётганлигидан далолат беради. Шаҳардаги кўпчилик раҳбарларнинг фаолиятида маъмуриятчилик, буйруқбозлик услуби ҳамон устунлик қилмоқда. Бу эса Давлат корхонаси (бирлашма) тўғрисдаги Қонун кучга кираётган бир пайтда меҳнат коллективларига қимматга тушиши аниқ.

Хўжалик юритишнинг янгича системасига кўчилаётган даврда меҳнат коллективлари фаолиятига партиявий таъсирни кучайтириш айниқса муҳим, деб таъкидлашди музокарада сўзга чиққан партия комитети аъзолари. Бунинг учун эса бошланғич ва цех партия ташкилотлари секретарларига қайта қуриш амалий тажрибаси етишмаяпти. Шаҳар партия комитетининг ходимлари бундай ишни хизмат кабинетларидан меҳнат коллективларига кўчиришлари учун пайт келди.

— Мисол учун шаҳар партия комитети қўллаётган «секретарлар соати»ни олайлик, — деди геология-қидирув экспедицияси ходими, бошланғич партия ташкилоти секретари П. Санъко,— Қани энди бу тадбир шаҳар партия комитетида эмас, конкрет меҳнат коллективларининг ҳузурида ўтказилса. Партия ташкилотининг қайта қуриш тажрибасини биз докладлардан эмас, амалий ишлардан ўрганишни истаймиз. Бошқа шаҳарлар, масалан, қўшни Навоий шаҳридаги меҳнат коллективларида вужудга келган тажрибани ўрганиш ҳам фойдадан ҳоли бўлмайди.

— Ҳозир минбардан туриб айтиладиган ишонтириш сўзлари эмас, амалий ишлар керак, — деди шаҳар партия комитети бюросининг аъзоси, ижроком раиси Ш. Хайруллаев. — Бюромиз фаолиятида турғунлик аломатлари ҳали таг-томири билан тугатилган эмас. Пленумга тайёргарлик жараёнида 11 ноябрь куни бўлиб ўтган йиғилишимиз бунинг учун аччиқ сабоқ бўлди. Бюронинг ҳар бир аъзоси фаолиятига холисона баҳо берилди, иш услубидаги камчиликлар очиқ айтилди. Бу ишни аллақачон қилиш керак эди. Худди шундай муросасизлик руҳи бугунги пленумда ҳам равшан ифодаланиши зарур. Ишимиздаги камчиликларни яхши билсак, уларни тузатиш осонроқ кечади.

— Тадбирбозлик, шошма-шошарлик шаҳар партия комитети, унинг раҳбарлари фаолиятига салбий таъсир кўрсатмоқда, — деб таъкидлади республика газ саноатининг Бухородаги марказий илмий-тадқиқот лабораторияси бўлим мудири, бошланғич партия ташкилотининг секретари Е. Хайрова. — Пленумга тайёргарлик жараёнида шаҳар партия комитети бюросининг қайта қуришга раҳбарлиги ҳақида саволлар қўйилган анкета бунга мисол бўла олади. Анкета саволларига объектив баҳо бериш учун анча бош қотириш, бафуржа ўйлаш лозим. Партия комитети аппарати ходимлари эса уни тўлдириш учун бизга бир кун муддат беришди. Бундай шошқалоқлик қайта қуриш ишига фойда эмас, зиён келтиради.

— Область марказида соғлиқни сақлаш ишининг ташкил қилиниши ғоят ташвишли аҳволда. Юқумли касалликлар камайиш ўрнига кўпаймоқда. Айниқса болалар ўртасида касалликлар кўпайгани хавотир туғдиради. Раҳбарлар бунинг учун нуқул соғлиқни сақлаш ходимларини айблашади. Соғлиқни сақлаш муассасалари жойлашган бинолар ниҳоятда сифатсиз қурилгани, санитария-гигиена тадбирларини оммавий тарзда ўтказиш учун шаҳарда шароит йўқлиги эса уларни ташвишлантирмаяпти, — деди 1-область касалхонасининг бош врачи Б. Расулев. — Соғлиқни сақлаш ишини йўлга қўйиш учун ҳамма жавобгар. Бу иш устидан таъсирчан назоратни амалга оширадиган жамоатчилик кенгашини ташкил қилиш шаҳар партия комитети бюросининг диққат марказида бўлиши керак.

Пленумда музокарада сўзга чиққанлар республика енгил саноат министри И. А. Таймазовнинг унда иштирок қилаётганидан фойдаланиб тармоқнинг шаҳардаги корхоналари фаолиятига доир муаммолар ҳақида батафсил тўхталишди. Аммо айрим нотиқларнинг сўзларида истеъмолчилик кайфияти яққол сезилиб турди. Улар ўз коллективларида қайта қуриш қандай бораётгани тўғрисида гапириб, партия комитети бюросининг аъзолари фаолиятига конкрет баҳо бериш ўрнига умумий сўзлар билан чекланишди, юқори ташкилотлардан маблағ ва ускуна талаб қилишди. Холбуки, эндиликда ишлаб чиқаришни, социал-маиший қурилишни ривожлантириш ваколатли министрликларга эмас, меҳнат коллективлари қўлига берилмоқда. Фақат меҳнатни самарали ташкил қилган, иқтисодий омилларни оқилона ишга солган раҳбар ўз коллективи учун қулай шароитларни яратишга қодир.

Кўпчилик нотиқлар бюро ишидаги камчиликларни кўрсатиб ўтишди-ю, аммо бюро аъзоси бўлган конкрет шахслар фаолиятига баҳо беришга юзаки ёндашдилар. Бу шаҳар партия комитетида ҳали ҳам конкрет ва принципиал танқид етарли эмаслигини, юзхотирчилик ва андишабозлик барҳам топмаётганини кўрсатади.

Шаҳар партия комитети бюроси аъзолари, шу жумладан унинг биринчи секретари Э. Салимов фаолиятида хўжалик ишларига кўпроқ берилиб, партиявий-ташкилий, сиёсий-тарбиявий ишга етарли даражада эътибор қилмаслик сезилиб турибди. Бундай вазиятга чек қўйиш вақти келди. Партия қуйи бўғинларини жонли иш марказига айлантириш лозим. Меҳнат кишисининг сўзларига қулоқ тутиш, унга ҳар жиҳатдан мадад бериш керак. Қайта қуриш ишининг муваффақияти пировардида мана шу ердаги иш натижаси билан белгиланади.

Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари И. Жабборов нутқ сўзлади.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, республика Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров қатнашди ва нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилди.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Газетхон бонг уради

ТЕЛЕФОН КИМНИКИ?

Даврада уч киши гаплашиб ўтиришарди.

— Қоқ ярим кечада ўғлимнинг қорни оғриб қолса бўладими, —дея гап бошлади суҳбатдошлардан бири. —Бечора чидаёлмай роса алаҳлади. Ранги-рўйи оппоқ. «Тез ёрдам» чақирмасак, аҳвол чатоқ. Квартирада эса телефон йўқ. Уйимизнинг бурчагида телефон борлиги ёдимга тушди. Автомат телефон эшигини очдим-у, ҳайрон бўлиб қолдим. Телефон трубкаси жойидан узиб олинган эди. Ҳаммаси ўзимизнинг бепарволигимиздан. Икки кун аввал ёш болаларнинг трубкани қарсиллатиб ураётганини кўриб индамай ўтиб кетгандим. Мана энди...

Дарвоқе Урганч шаҳрида аҳоли йил сайин кўпайиб, шунга яраша алоқа хизмати, айниқса, телефонга бўлган талаб ошиб бормоқда. Алоқачилар хизмат пухталиги, унинг сифатли бўлишини таъминлашяпти. Бироқ коллективнинг ўзига боғлиқ бўлмаган қатор муаммолар ҳам бор.

— Аҳолининг алоқа хизматига бўлган талабини тўла қондира олмаяпмиз, — дейди шаҳарлараро телефон станцияси бошлиғи Ортиқ Оллаберганов. —Чунки шаҳарда алоқа кабелларига масъулиятсиз қарайдиган раҳбарлар, қурувчилар ҳам бор. Объектларга тортилган телефон кабелларини узиб кетиш камаймаяпти.

Шаҳарда 138 телефон-автомат ўрнатилди. Айни кунларда шундан 78 таси ишлаяпти, холос. Қолганларининг трубкалари узилган ёки синдириб олинган. Яқинда Ўзбекистон кўчасига ўнта таксофон ўрнатилган эди. Ҳали алоқа станциясига уланмаган аппаратлар борйўғи икки кун турди, холос.

— Телефон-автоматнинг қисмлари ўзига хос конструкцияга эга. Унинг трубкаси, номер тергичини оддий телефон аппаратлари қисмларига алмаштириб бўлмайди, —дея гапини давом эттирди О. Оллаберганов. — Куйбишев шаҳрида бўлганимда телефон-автомат будкаларида «Эсда тутки, телефон сенга доим керак бўлади. Уни асраб-авайла!» деган чақириқни ўқидим. Биз ҳам шаҳримиздаги таксофон будкаларига шундай чақириқ ёзиб қўймоқчимиз. Зора, трубкаларни «илиб» кетишлар камайса.

Станция бошлиғининг куюнганича бор. Чунки шаҳарда алоқа кабелларига, таксофонларга зарар етказиш давом этяпти. Алоқа хизмати монтёрлари аппаратларнинг иш сифатини яхшилаш ўрнига кўпроқ узилган кабелни ямаш, таксофон ремонти билан овора бўлмоқда. Ҳозирги куннинг ўзида шаҳарда ҳар юз киши ҳисобига саккиз телефон номери тўғри келади. Икки-уч йил ичида жами 10 минг номерли икки станция қурилиб ишлай бошлайди.

Шуларни амалга оширишга, телефон алоқаси хизматининг яхшиланишига ҳамма ёрдам бериши лозим. Бироқ бу оддий ҳақиқатни айрим корхоналар, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари тушунишни истамаяптилар. Алоқа хизматида мана шундай катта ва кичик муаммоларни бартараф этиш фақат алоқачиларнинггина эмас, балки, ҳар биримизнинг вазифамиздир.

И. ШОМУРОДОВ,
Хоразм области.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ ТУГАДИ

ПАРИЖ, 7 декабрь (ТАСС). Париж яқинидаги Сент-Уэн ишчилар шаҳарчасида 5 кун давом этган Франция Коммунистик партиясининг (ФКП) XXVI съезди тугади. Бу анжуман Франциянинг ҳозирги сиёсий ҳаётида муҳим воқеа, француз коммунистик ҳаракати тарихида салмоқли босқич бўлди. Съездда 116 қардош коммунистик ва ишчи партиялар, миллий-озодлик ҳаракатлари ва прогрессив ташкилотларнинг намояндалари ҳозир бўлдилар. КПСС делегациясига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев бошчилик қилди.

Барча партия ташкилотларида бир неча ой давом этган узоқ ва ҳар томонлама муҳокама натижасида съездда ФКПнинг янги программаси қабул қилинди. Бу ниҳоятда муҳим ҳужжатда Франциядаги сиёсий, иқтисодий ва социал аҳвол, замонавий халқаро вазият чуқур таҳлил этилган, партиянинг келажак йилларга мўлжалланган асосий вазифалари, стратегияси ва тактикаси белгилаб берилган. Ушбу ҳужжат келгуси йил баҳорида президент сайлови муносабати билан коммунистлар номзоди А. Лажуанини қўллаб-қувватлаш кампаниясининг асоси бўлиб хизмат қилади, деб таъкидланди.

Съезд делегатлари ФКП Марказий Комитети ва Марказий молиявий назорат комиссиясининг янги составини сайладилар.

Бугун Франция Коммунистик партияси янги сайланган Марказий Комитетининг биринчи пленуми бўлди, пленумда Сиёсий бюро, Марказий Комитет секретариати ва Марказий сиёсий назорат комиссиясининг аъзолари сайланди. Жорж Марше яна партиянинг Бош секретари қилиб сайланди.

Сўнгги мажлисда Ж. Марше якунловчи нутқ сўзлади. Коммунистлар анжумани, деб таъкидлади у, жонли, амалий мунозара вазиятида катта муваффақият билан ўтди. Съезд ФКП конкрет ҳаракатлари планини ишлаб чиқиш ва курашнинг асосий йўналишларини белгилашга имкон берди. Ҳозирги давр, деб сўзини давом эттирди нотиқ, кризиснинг янада чуқурлашуви ва Франция иқтисодий аҳволининг ёмонлашуви билан характерланади. Айни вақтда маъмурлар ва савдо-саноат доиралари коммунистлар ва касаба союз активларини таъқиб қилишни кучайтирмоқдалар. Йирик капитал ўзининг ғаразли режаларини амалга ошириб, ишчилар ҳаракатида нифоқ чиқаришга, синфий кураш алангасини пасайтиришга интилмоқда. Бунга қарши турган яккаю ягона партия — Франция Коммунистлар партиясидир. Сайловолди курашининг ҳозирги даврида Компартия номзодини қўллаб-қувватлашга меҳнаткашларни сафарбар этиш ва жипслаштириш алоҳида аҳамиятга эгадир, деб таъкидлади Ж. Марше.

• *Экономика: проблемалар ва ечимлар*

ЯНГИ ХЎЖАЛИК МЕХАНИЗМИ НАЗАРИЯ ВА АМАЛИЁТДА

«Хўжалик механизми» тушунчаси биринчи марта Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинроқ қўлланила бошлаган эди. В. И. Ленин аниқ маромга солинган хўжалик механизмини яратиш зарурлигини яхши тушунар эди. Аниқ ҳаракат қилиши бўйича бу механизмни у соат билан таққослаганди.

50-йилларнинг охири ва 60-йилларнинг бошларида иқтисодчилар социалистик хўжаликни юритиш ва бошқаришни такомиллаштириш йўлларини муҳокама қилганларида «хўжалик ислоҳоти» ибораси кенг тарқалди. Бу тушунча планлаштиришни яхшилаш, бошқаришнинг иқтисодий методларини ривожлантириш бўйича тадбирлар комплексини қамраб олган эди.

Худди шу даврда фойданинг ролини ва социалистик экономиканинг бошқа қиймат дастаклари ролини тўғрироқ тушуниш ишлаб чиқилган эди. Бироқ шу вақтда кўп сабабларга кўра, авваламбор субъектив характердаги сабабларга кўра, ислоҳот тўхтатиб қўйилди, кўп жиҳатларда бошқаришнинг маъмурий-буйруқбозлик методларига қайтиш рўй берди. Яна шу даврда мунозаралар сўниб қолди ва товар-пул муносабатларидан актив фойдаланиш йўлларини тадқиқ этиш сусайиб кетди.

Кейинги 70 йил мобайнида мамлакатимизда социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини тадқиқ этишга янги назарий ёндашувлар бир неча марта пайдо бўлди ва ишлаб чиқилди. Бир қатор совет олимлари социалистик хўжалик механизмининг қарор топиши ва ривожланиши проблемасини ишлаб чиқишга киришдилар. Улар хўжалик механизмини планлаштириш, иқтисодий рағбатлантириш ва ташкил этишни ўзига қамраб олувчи ўзаро боғлиқ бўлган хўжалик юритиш элементлари системаси сифатида қараб чиқдилар.

Бундай ёндашув бир-бирига зид нуқтаи назарларни бартараф этиш, марказлаштирилган планлаштиришни фойда, нарх-наво, кредит, налоглар, мукофотлар, валюта курси каби иқтисодий дастаклар билан, яъни товар-пул муносабатларини амалга оширишнинг конкрет формалари билан ўзаро актив равишда боғлаш имконини берди.

КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил июнь Пленуми социалистик хўжалик механизми амалда мавжуд бўлишининг моҳияти ва формаларини назарий идрок қилишга йирик ҳисса қўшди.

Социалистик корхонани товар ишлаб чиқарувчи сифатида тушуниш ҳозирги босқичдаги янги хўжалик механизмининг назарий асоси ҳисобланади. Бу корхона хўжалик фаолиятини тўла хўжалик ҳисоби, ўз-ўзини пул билан таъминлаш ва ўз-ўзини бошқариш принциплари асосида юритади.

Давлат корхонасининг янги ҳуқуқий статуси биринчи марта қонунда мустаҳкамлаб қўйилганлиги принципиал муҳим аҳамиятга эга бўлиб, корхонанинг ҳуқуқ ва бурчларига бошқариш органларининг ҳаммаси риоя этиши гарантиясини яратади.

Ҳозирда корхона мавжуд бўлишининг олдингига қараганда бутунлай бошқача модели қарор топмоқда. Биринчидан, эндиликда корхона ўз маҳсулоти номенклатурасининг анчагина қисмини мустақил планлаштирадиган бўлади. Натурал кўрсаткичлар бўйича директив топшириқлар бекор қилинади ва унинг ўрнига томонларнинг ўзаро масъулиятига асосланган давлат буюртмаси жорий қилинади. 1988 йилда давлат буюртмалари 1,5 мингта номенклатура группаларини қамраб олади. Илгариги системада корхоналар эътиборига марказдан етказиладиган бундай группалар 47 мингни ташкил этарди. Хўжалик ҳисоби фаолияти кучайиб боргани, кўтара савдо ривожлангани сари давлат буюртмаси доираси торая бориб, шартномали муносабатлар, истеъмолчиларнинг тўғридан-тўғри буюртмалари тобора кенг ривожланадиган бўлади.

Иккинчидан, корхоналар олинган молиявий натижаларга қараб ўз ривожланишини амалга оширадиган бўлишади. Корхона қанчалар кўп фойда (даромад) олса, ўзининг ишлаб чиқариш ва социал тараққиёти учун, шунингдек, меҳнатга ҳақ тўлаш учун шунча кўп маблағга эга бўлади.

Учинчидан, бир қатор корхоналар, шунингдек ташқи иқтисодий алоқалар соҳасида катта ҳуқуқларни олдилар. Бундан буён улар ўзларининг хўжалик ҳисобидаги ташқи савдо фирмаларини тузишлари, чет эллик шериклари билан тўғридан тўғри алоқа қилиб ишлашлари мумкин. Ташқи иқтисодий фаолият натижаси — экспортга маҳсулот етказиб беришни кўпайтириш, коммерция муносабатларини оқилона ташкил этиш — корхона фаолиятининг умумхўжалик якунларига узвий равишда қўшилади.

Ниҳоят, корхонани бошқаришда меҳнат коллективининг роли анча ўсади. Коллектив қоида бўйича, конкурс орқали корхона директорини, шунингдек меҳнат коллективи кенгашини сайлайди. Бу кенгаш ишлаб чиқариш ва социал фаолиятнинг энг муҳим масалаларини ҳал қилиш ҳуқуқига эгадир.

Корхона хўжалик механизмининг янги модели тармоқ, территориал ва функционал бошқарув органлари фаолиятини тубдан қайта қуришни талаб қилади. Бу қайта қуришнинг моҳияти буйруқ бериш методларидан бошқаришнинг иқтисодий методларига ўтишдан иборатдир. Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, меҳнатга ҳақ тўлаш фондини ташкил этишнинг узоқ муддатли иқтисодий нормативлари, фойдани тақсимлаш, ресурслар учун ҳақ тўлаш корхона фаолиятининг асосий иқтисодий бошқарувчисига айланади.

Янги хўжалик механизмининг назарий концепциядан уни амалиётга жорий қилишгача бўлган йўлда ҳали анчагина ҳар хил тўсиқлар бор, уларни бартараф этиш учун катта ташкилотчилик иши талаб қилинади. Асосий қийинчилик шундаки, эски усулдан янги хўжалик механизмига ўтиш экономикани ривожлантиришнинг экстенсив омиллари ҳали асосан ўз имкониятларидан фойдаланиб бўлмаган, интенсив факторлар эса миллий даромаднинг ўсиш суръатларига эски омиллар ўтказаётган таъсирни ҳали тўла даражада қоплай олмаётган бир шароитда рўй бераётир. Албатта, янги хўжалик механизми бу масалани ҳал этишга ёрдам бериши керак, шунинг учун ҳам уни қайта қуриш амалга оширилмоқда.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, кўпгина ҳолларда хўжалик юритишнинг янги методларидан олинаётган самара бир қатор омилларнинг ҳаракатини ҳали тўла даражада қопламаётир. Ўша омиллар илгари халқ хўжалигининг ривожланишига ҳал этувчи таъсир ўтказган эди. Масалан, ташқи иқтисодий фаолиятни бошқаришнинг янги формалари бирданига илгариги ҳажмлардаги самарани бера олмайди. Илгари эса ёқилғи-энергетика ресурсларини қазиб чиқариш катта ҳажмларда ўсган ва ташқи бозорга етказиб берилган даврда олинган самара ташқи иқтисодий фаолият келтирган даромадга баравар бўларди.

Хўжалик механизмини қайта қуришдаги қийинчиликларнинг бошқа сабаби фикрлашдаги қарор топган бир қолиплиликни бартараф этиш, кадрларни қайта ўқитиш секин бораётганлиги, уларнинг иқтисодий саводхонлиги бўш эканлиги билан боғлиқдир.

Шунга қарамай, янги хўжалик механизмига ўтиш бўйича ишлар тўхтовсиз олиб борилмоқда. Бу даставвал корхоналарни тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтказишга тааллуқлидир. 1988 йил 1 январдан бошлаб 22 министрликнинг корхоналари ана шу шароитларда ишлашга ўтказилади, ҳаммаси бўлиб эса 30 та тармоқ ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш режимида ишлайдиган бўлади. Саноатда маҳсулот ҳажмининг 60 процентга яқини ана шу тармоқлар ҳиссасига тўғри келади. 1989 йилда яна 19 тармоқ ва 1990 йилга келиб ноишлаб чиқариш соҳадаги барча тармоқларнинг корхоналари ана шу негизларга кўчирилади.

Хўжалик ҳисоби муносабатлари системасида асосий нагрузка узоқ муддатли иқтисодий нормативлар ҳиссасига тўғри келади. Ҳозирча бу нормативлар бирлигини таъминлашга муваффақ бўлинмётир, Уларнинг ҳажми кучли даражада даромадлар ва харажатлар (энг аввало беш йиллик пландаги капитал сарфлар)-га боғлиқдир. Ҳозирнинг ўзидаёқ ўн учинчи беш йилликнинг таркибий қисми сифатида иқтисодий нормативларни тайёрлаш бўйича ишлар бошлаб юборилди. Бу нормативлар планни ишлаб чиқишда, натурал ва қиймат пропорцияларини баланслаштиришда энг муҳим инструмент хизматини ўтайди.

Ҳисоб-китоб қилинган фойдадан солиқни ҳисоблаб чиқариш методлари ишлаб чиқилмоқда (бу ерда ресурсларга ҳақ тўланганидан кейин қолган фойда назарда тутилади). Кўтара, харид ва чакана баҳолар ислоҳини ўтказишга тайёрлаш бўйича ишлар авж олдириб юборилди. Биринчи маротаба баҳоларнинг барча турлари ўзаро боғлиқликда қайта кўриб чиқилади.

Баҳо харажат ва натижаларнинг ишончли ўлчови бўлиб қолади, кўмир ва жамият учун ҳамда эҳтиёж учун зарур бўлган бошқа товарлар ишлаб чиқаришдаги асосланмаган зарар кўриш қисқаради, баҳо структурасида оборотдан солиқ олиш ҳиссаси қисқаради, унинг ўрнига рента тўловлари жорий қилинади, баҳолар фойдали истеъмол самараси ва талабларни яхшироқ ифода қиладиган бўлади. Истеъмолчилар билан келишилган ҳолда тузилган шартномавий баҳолар кенг қўлланиладиган бўлади. Пировардида янги кўтара баҳолар тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитларида ишлаш учун корхоналарга яхши қулайликлар беради.

Ҳозир асосий куч-ғайрат 1988 йил 1 январдан бошлаб Давлат корхонаси (бирлашма) тўғрисидаги Қонунни жорий қилишга тайёргарликка қаратилган. Шу мақсадларда давлат ва идоралар расмий ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш бўйича давлат комиссияси тузилган ва у тиғиз иш олиб бораётир. Айни бир вақтда ҳукумат қарорлари тайёрланмоқдаки, улар қонуннинг принцип жиҳатдан янги қоидаларини амалда қўллашга имкон беради. Фикримча ана шу ва бошқа тадбирларнинг амалга оширилиши халқ хўжалигига самарали таъсир кўрсатади.

Вячеслав СЕНЧАГОВ,
СССР молия министрининг ўринбосари. (АПН).

Носир МАҲМУДОВ

Иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсионер, партия ветерани Носир Маҳмудов 1987 йил 5 декабрь куни 75 ёшида вафот этди. Партия билан халқ ишига астойдил садоқатли ажойиб инсон орамиздан кетди.

Н. Маҳмудов 1913 йилда камбағал деҳқон оиласида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1931 йилда қишлоқ мактабида муаллимликдан бошлади, сўнгра матбуотда, район ижроия комитетининг аппаратида ишлади, Қизил Армия сафида хизмат қилди. 1938 йилда, армия сафидан бўшаб келгандан кейин Сурхондарё округ, сўнгра Самарқанд область ижроия комитетларининг раиси лавозимига сайланди.

1943 йилда Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланади. У КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабида ўқиб келгач, Фарғона, Тошкент область партия комитетларининг биринчи секретари, Бухоро область ижроия комитетининг раиси бўлиб ишлади. 1956 йилдан 1969 йилгача у Қорақалпоғистон, сўнгра Сирдарё область партия комитетларининг биринчи секретари бўлди. Кейинги 15 йил мобайнида пенсияга чиққунича у Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси эди.

Партия уни қаерга юбормасин, Н. Маҳмудов ҳамма жойда ўзига хос масъулият туйғусини сезиб, ғайрат билан ишлади, ўзининг бутун билими ва кучини республикада хўжалик ва маданий қурилиш ишига сарфлади. У меҳнатсеварлиги, ташкилотчилик қобилияти, одамларга сезгирлиги ва меҳрибонлиги билан ажралиб турар эди.

Н. Маҳмудов бир неча бор СССР Олий Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси ва Марказий Комитет Бюроси аъзолигига кандидат этиб сайланди.

У Ленин, Октябрь Революцияси орденлари ва бошқа давлат мукофотлари билан тақдирланган эди.

Ажойиб коммунист, халқнинг содиқ фарзанди Носир Маҳмудовнинг порлоқ хотираси қалбимизда абадий сақланиб қолади.

И. Б. Усмонхўжаев, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, В. А. Головин, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, Р. Н. Нишонов, В. И. Огарок, Н. И. Попов, К. Саликов, М. Х. Холмуҳамедов, Ҳ. А. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров, Р. Ғ. Ғуломов, Т. Т. Хонхўжаев, С. Алимов, Қ. Синдоров.

НАКАЗ АСОСИДА

Термизда очилган янги маршрут шаҳар аҳолиси учун жуда зарур эди. Машиналар Халқлар дўстлиги майдонидан шаҳар чеккасига, бешинчи микрорайонга қатнамоқда. Бу ерда, область марказининг шарқий қисмида сўнгги йилларда катта уй-жой массиви қад кўтарди, қурилиш давом этмоқда. Энди янги уйларда яшовчиларга транспорт хизмати кўрсатиш анча яхшиланади.

Шаҳарнинг асосий кўчалари бўйлаб ўтувчи автобус маршрутининг очилиши тасодифий эмас. Бу йил шаҳар Советига ўтказилган сайлов вақтида микрорайонда яшовчи сайловчилар янги транспорт линияси очиш зарурлигини айтган эдилар. Уларнинг наказлари бажарилди ва микрорайонга автобуслар маршрути кўпайтирилди.

(ЎзТАГ).

Мажбуриятларнинг бажарилишини текширамиз

ИМКОНИЯТЛАР ИШГА СОЛИНСА...

Ўн иккинчи беш йилликда 94,1 минг тонна — планда белгиланганидан 1,7 минг тонна кўп пахта етиштирилиб, давлатга сотилади ва 1990 йилда давлатга топшириладиган пахта миқдори 21,2 минг тоннага етказилади ёки 1985 йилдагига нисбатан 1,6 баравар кўп бўлади. Беш йиллик охирига бориб, ҳар бош соғин сигирдан 2400 килограммдан сут соғиб олинади. Гўштга топшириладиган қорамолнинг ўртача вазни 380 килограммга етказилади. Тухум етиштириш 1,5 баравар кўпайтирилади.

(Зомин райони меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятларидан).

Районда бу йил давлатга жами 17400 тонна пахта сотиш планлаштирилган эди. Бу, ўтган йилги кўрсаткичдан деярли 2 минг тонна кўпдир. Шунинг учун ҳам деҳқонлар эрта баҳорданоқ ишни тадбиркорлик билан уюштиришга интилдилар. Янги ўзлаштирилган ерлардаги ғўзанинг парваришига алоҳида эътибор берилди. 5 та пахтачилик хўжалигининг барчасида ёппасига пудрат усулига ўтилганлиги туфайли ишлов сифатли бўлди. То теримга тушилгунга қадар парвариш сусайтирилмади. Далаларда шунга яраша ҳосил ҳам етиштирилди.

Бу йил Зомин райони аҳолисининг йиғим-терим мавсумидаги иштироки, айниқса, баракали бўлди. Чорвадору ғаллакор, боғбону соҳибкор пахтакор учун энг оғир дамларда ёрдамга келишди. Ўша кезлари районда бўлганимизда район партия комитетининг биринчи секретари Аҳад Сойибназаров шундай деди:

— Ҳар йили мавсум даврида аҳолини бу ишга жалб этиш анча қийин бўларди. Бу йил аҳоли ўртасида олиб борилган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларнинг таъсирчанлигига катта эътибор берилди. Натижада оммавий сафарбарликни таъминлашга муваффақ бўлинди. Ҳатто уруш ва меҳнат ветеранлари, кўп сонли уй бекалари ихтиёрий тарзда теримда қатнашдилар. Об-ҳаво терим учун ноқулай бўлган даврда ҳам улар майдондан чиқишмади. Шу боис биз бу йил шаҳарлик ҳашарчилар кўмагидан воз кечдик.

Давлатга топширилган пахтанинг ярмидан кўпи — 10 минг тоннадан зиёди қўлда териб олинди. Бу районда техникадан тўлиқ фойдаланилмаганлигини кўрсатади. Бироқ техника далага киролмаган ёғин-сочинли кунларда район меҳнаткашлари етиштирилган ҳосилни нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишда ҳамжиҳатлик, ҳақиқий жасорат намуналарини кўрсатдилар. Худди шунинг эвазига район пахтакорлари областда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш планини бажардилар.

Юбилей йилида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга топшириш ўтган йилдагига қараганда анча ошди. Жумладан, ҳар бир сигирдан сут соғиб олиш миқдори 1986 йилдагига қараганда ўртача 350 килограммга кўпайди. Ойлик ҳамда квартал планлари муттасил ошириб бажариляпти. Ҳозиргача ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан жами 367 тонна кўп сут топширилди. Гўшт етиштириш 47 тоннага ошди.

Чорвадорлар давлатга гўшт топшириш миқдорини оширишга асосан бўрдоқига боқилаётган қорамоллар парваришини яхшилаш, чўчқачилик фермалари ишини намунали уюштириш ҳисобига эришмоқдалар. Фермаларда қишловга пухта тайёргарлик кўрилди, етарли миқдорда ем-хашак жамғарилди. Айни пайтда район хўжаликларида 12617 тонна силос, 42201 тонна дағал хашак мавжуд. «Зарбдор», «Прогресс» совхозлари гўшт топширишда илғорлик қилмоқдалар. Биргина «Зарбдор» совхози ҳозиргача планда белгиланганидан 137 тонна кўп гўшт топширди. Бугунги кунда фермаларда боқилаётган қорамоллар сони ўтган йилнинг шу давридагидан 469 бош, чўчқалар эса 3342 бош кўпдир. Бу эса келгуси йилнинг биринчи квартали плани ҳам сўзсиз бажарилишига тўла имконият яратади. Аммо «Қизил чорвадор», «Ленинград», «Горний» совхозларида гўшт етиштиришнинг ўтган йилдагига қараганда кескин камайиб кетганлиги раҳбарларни ташвишга солмоғи даркор.

Афсуски, район паррандачилигида ижобий силжиш сезилмаяпти. Тухум тайёрлаш ўтган йиллардагига қараганда анча камайди. Товуқларнинг маҳсулдорлиги паст. Оқибатда йилнинг ўтган даврида давлатга пландагидан 60 минг дона кам тухум топширилди. Хўш, бу ҳолнинг асосий сабаби нимада?

Райондаги баъзи хўжаликлар етти хазинанинг бири ҳисобланган паррандачиликка етарли даражада аҳамият бермаяптилар. Парваришнинг ёмонлиги, ветеринария хизмати даражасининг пастлиги оқибатида товуқлар сони камайиб кетмоқда. Жумладан, «Зарбдор» совхозида ўтган йили анчагина парранда нобуд бўлганлиги туфайли хўжалик тухум топшириш планининг ярмини ҳам уддаламади. «Қизил чорвадор» совхози фермасида бугунги кунда план бўйича 5850 бош парранда бўлиши лозим. Аммо бу ерда бор-йўғи 2800 дан зиёд парранда боқиляпти. Унинг ҳам атиги мингтаси она товуқдир. «Ленинград» совхозидаги она товуқлар сони ундан ҳам кам — 800 та. Шунинг учун ҳам бу хўжаликларда тухум топшириш планлари 44-55 процентдан ошмаяпти. Бундай хўжасизликка барҳам бериш пайти етмадимикин?

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Газетада босилмади, аммо чора кўрилди

ФАРҒОНА РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

Лоғон қишлоқ Совети территориясида яшовчи А. Абдумаликовнинг почтальоннинг ишидан норози бўлиб ёзган шикояти кўриб чиқилди.

Текширишда хатда келтирилган фактлар тасдиқланган. Почтальон Ҳ. Тошалиев газета ва журналларни обуначиларга вақтида етказиб бермаганлиги учун вазифасидан четлатилди.

Ҳозирги кунда газета ва журналлар обуначиларга ўз вақтида етказиб берилмоқда.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИ:

П. Ғиёсовнинг шу йил 28—31 август кунлари Шаҳрисабз автовокзалида йўловчилар ҳақига хиёнат қилинганлиги тўғрисида ёзилган хати текширишда тўғри, деб топилди.

Тариф қоидасини бузганлиги учун «Шаҳрисабз» автовокзали бошлиғи вазифасини бажарувчи Л. Эргашев ишдан бўшатилди. Шаҳрисабз автотранспорт корхонаси маъмуриятига автовокзал ишини доимий назорат қилиб туриш топширилди.

ҚУВА РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

Савдо тармоқларида ўқув қуроллари етишмаслиги ҳақида Н. К. Крупская номли 11-мактабнинг бир группа ўқувчилари томонидан ёзилган шикоят хати атрофлича текширилганда унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди.

Район матлубот жамиятлари союзи правлениеси ва район улгуржи савдо базаси ўқув қуролларининг 1987 йил учун ажратилган фондини савдо тармоқларига чиқармоқда. Ўтган 9 ойликда 1987 йил учун ажратилган 311 минг сўмлик фонднинг 306 минг сўмлиги савдо тармоқларида сотилди.

Район матлубот жамиятлари союзи правлениеси ва район улгуржи савдо базасига савдо тармоқларини бундан буён ўқув қуроллари билан тўлиқ таъминлаш юзасидан аниқ кўрсатмалар берилди.

ХАТИРЧИ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

Ленин номли колхозда яшовчи М. Расуловнинг редакцияга ёзган колхозчилар хонадонлари баллонли газ билан ўз вақтида таъминланмаётгани тўғрисидаги хати асосан тасдиқланди. Хизмат вазифасига масъулиятсизлик билан қараганлиги учун колхоз газ экспедитори ўз лавозимидан олиб ташланди. Ҳозирги кунда хонадонларни газ баллонлари билан таъминлаш ишлари яхши йўлга қўйилган.

Олий ва ўрта махсус таълим: қайта қуриш чорраҳаларида

ДАВР ТАҚОЗОСИ

Қайта қуриш ёшларимизнинг ҳар томонлама мукаммал билимга эга бўлишини талаб этяпти.

Мактабда ўқитиладиган илм асосларининг сифатини яхшилаш учун аввало ўз касбининг фидойилари бўлган ҳамда ўқувчиларни севадиган педагоглар тайёрлашни йўлга қўйиш керак. Очиғини айтганда, 70-йиллардан бошлаб мактабларда салбий ўзгаришлар рўй берди. Ўқитувчининг обрўси тушиб кетди, чунки у процентбозликнинг қулига айланди. Боиси билим даражаси паст бўлган ўқувчиларни синфда қолдиришга ўқитувчининг ҳаққи йўқ эди. Раҳбарлар бунинг учун биринчи галда унинг ўзини айблар эдилар.

Маълумки, бу йилдан бошлаб ўқитувчи-педагогларнинг ойлик иш ҳақлари оширилди, уларга катта ҳуқуқлар берилди. Энди педагоглардан принципиал позицияда туриб, оқилона, давлат манфаатларини кўзлаб ёшларга тарбия бериш талаб этилади. Ўйлаймизки, бу тадбир яқин келажакда ўз ижобий маҳсулини беради.

Олий таълимни қайта қуриш борасида зарур қарорлар қабул қилинди. Эндиги вазифа уларни изчил амалга оширишдан иборатдир.

Шу ўринда қайта қуришга барча институтлар тайёрми, бир-икки йилдан сўнг малакали, давр талабига жавоб берадиган мутахассислар тайёрланадими, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Бунинг учун аввало, ички резервларни ишга солиб, ишбилармон кадрлар тайёрлашни ташкил этиш лозим.

Бир мутахассис кадр тайёрлаш учун давлатимиз ўртача ҳисобда 5000 сўм сарфлайди ва улар ҳар хил министрликларга ишга юборилади. Бу эса тармоқ министрликлари кадрларни тайёрлашда маълум харажатни ўз устларига олсалар мақсадга мувофиқ бўлади, деганидир. Партия қарорларида тармоқ министрликлари ҳар бир мутахассис учун 3 минг сўм тўлаши шарт деб ёзилган. Эндиликда министрликлар олий ўқув юртларига буюртма беришлари керак бўлади. Масалан, Автомобиль транспорти министрлиги учун ҳар йили 150 тадан мутахассис керак бўлса, улар Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳисобига 450 минг сўм маблағ ўтказишлари лозим. Бу тадбир сифатли кадрлар тайёрлашни талаб этади, албатта.

Яна шуни таъкидлаш керакки, бу ишга Давлат план комитети раҳбарлик қилиши лозим. Ҳар бир министрлик Госпланга беш йилликда қандай ва қанча кадр кераклигини аниқ ҳисобга олган ҳолда буюртма бериши даркор. Шу асосда институтларга қабул қилиш плани тузилса, бизнингча, ҳар жиҳатдан тўғри бўларди. Ўқиш жараёнини конкурс асосида ташкил қилиш керак.

Бундан 25-30 йиллар илгари ҳар бир курсда, группада 2-3 тадан «резерв» студентлар бўлар эди. Натижада қолоқ талаба ҳам яхши ўқишга интилар, конкурсга чидамаганлари эса ўқишни ишга алмаштирардилар. Демоқчимизки, кириш имтиҳонлари ҳам, ўқув жараёни ҳам фақат конкурс асосида ташкил қилиниши керак.

Ўқув лабораторияларини ҳозирги замон ускуналари билан жиҳозлаш учун камида 5-10 йил талаб этилади. Барча мураккаб ускуналар одатда жуда кам нусхада тайёрланади. Афсуски, кўпгина институтларда эскирган, ишлаб чиқаришдан олиб ташланган ускуналар, жиҳозлар ёрдамида амалий машғулотлар олиб борилади. Бундан институтларда замонавий, зарур лабораториялар йўқ экан, деган хулоса келиб чиқмаслиги керак. Жиҳоз ва ускуналар кўп, лекин кўпчилиги давр талабига жавоб бермайди.

Бизнингча, тармоқ министрликлари бу ишга катта аҳамият, кези келганда керагича ёрдам беришлари лозим. Ахир, кадрлар улар учун тайёрланади-ку! Мутахассислар қанчалик чуқур, мукаммал билимга эга бўлса, тармоқ шунчалик тез ривожланади. Бунинг учун институт раҳбарлари министрликлар билан ҳамжиҳат бўлиб ишласалар айни муддао бўлур эди. Ҳар бир институтнинг ЭҲМ маркази бўлиши, у барча кафедра ва илмий лабораторияларнинг эҳтиёжини қоплаши керак. Амалда шундайми? Афсуски, олдинда жуда катта муаммолар турибди. Уларни тез орада ҳал этиш мушкул. Шунинг учун яна эътиборни тармоқ министрликларининг ЭҲМ марказидан шартнома асосида фойдаланишга қаратиш лозим.

Ишлаб чиқариш корхоналарида кафедра филиалларини ташкил қилиш давр талаб этаётган муаммолардан биридир. Негаки, тармоқ министрликлари билан узвий алоқада бўлмай уларнинг талабига жавоб берадиган кадрлар тайёрлаш мушкул масала. Бунинг боиси тармоқ министрликларининг ишлаб чиқариш корхоналари институтларга нисбатан яхшироқ, яъни янги ускуналар билан жиҳозланганлигидир.

Маълумки, ҳозир студентлар беш йил давомида ихтисослашган корхоналарда ўртача 17-20 ҳафта амалий машғулотлар билан банд бўладилар. Ундан уч ҳафтаси йўлга ва ётоқхона қидириш билан ўтади. Ўқиш курсига қараб 6-4-3 ҳафта давомида завод ёки корхоналарда ишлайдилар ҳамда диплом иши учун материал қидирадилар. Хўш, бўлғуси инженер, педагог ёки агроном қандай қилиб мукаммал амалий билимга эга бўлсин? Шу сабабдан ҳозир олий мактабларда амалий билимга катта аҳамият берилмоқда. Амалий машғулотлар кўлами лекциялар ҳисобига ўқув ҳамда илмий лабораторияларда, завод ва фабрикаларда, ишлаб чиқариш корхоналарида амалга оширилмоқда, яъни фаннинг ишлаб чиқариш билан узвий боғланиши таъминланмоқда.

Бу соҳада ихтисослашган кафедраларнинг филиаллари катта аҳамият касб этади. Институтимиздаги «Автомобилларни ишлаб чиқариш ва ремонт қилиш» кафедрасидаги амалий ишлар ҳақида тўхталмоқчимиз. Студентларимиз ремонт ихтисослиги бўйича 4-курсдан бошлаб ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишни давом эттирадилар. Бир ҳафта заводда касб бўйича ишлайдилар. 2-ҳафта эса институт қошида ўқийдилар, учинчи ҳафтада яна заводда, лекин янги участкада ишлайдилар. Ишлаганлари учун иш ҳақи, ўқиганлари учун эса стипендия оладилар. Бу диплом ишини бажариш бошлангунча давом этади. Улар танлаган касблари бўйича 34 ҳафта ишлайдилар. Бу график илмий совет ва министрлик томонидан маъқулланди ва амалга оширилмоқда.

Илмий ходим ўқиш давомида шаклланади. Бунинг учун институтларда барча шароитлар мавжуд. Ўқув ва илмий лабораториялар студентлар ихтиёрида. Афсуски, кейинги пайтларда илмий лабораторияларда аспирантлар билан ёнма-ён туриб, тинмай меҳнат қилаётган студентларнинг сони кескин камайиб кетган эди. Агар студент илмий лабораториядан яхши, кўзга кўринадиган иш чиқишини билса, албатта унинг активлиги ошади, деб ўйлаймиз.

Кейинги пайтда барча студентлар илмий изланишлар билан машғул бўлишлари шарт деган тенденция авж олган эди. Ўйлаб кўринг-а, қандай қилиб барча студентларни илмий иш билан таъминлаш мумкин? Бунинг кераги ҳам, имконияти ҳам йўқ. Энг муҳими, илмга чанқоқ студентларни топа билиш керак. Бунинг учун педагогнинг ўзи ҳам илмга чанқоқ бўлиши лозим.

Студентлар институтни тугатишдан аввал диплом ишлари ёзадилар ёки лойиҳаларини чизадилар, уларни Давлат имтиҳон комиссияси қошида ёқлайдилар. Сир эмаски, кўпчилик диплом ишлари давр талабига жавоб бермайди. Бу муаммони ечишнинг имконияти борми, деган савол туғилади. Албатта, бор! Бунинг учун тармоқ министрликлари қошида ўқув илмий-амалий ишлаб чиқариш бирлашмалари тузиш керак.

Кафедрамиз икки йил давомида бирлашмалар ташкил қилиб, реал лойиҳалар билан ишламоқда. Натижаси ёмон эмас. Бу йил бешта стенд комплекс лойиҳа асосида тайёрланиб 10-авторемонт заводига топширилди. Мазкур ишлар юқори баҳоланди. Энг муҳими шуки, студентларимиз инженерлик касби нимадан иборат эканлигини яхши тушуниб етдилар. Бу иш кейин ҳам давом этади.

Олий таълим тўғрисидаги партиямизнинг қарорларида студентларнинг мустақил билим олишларига катта аҳамият берилган. Кўпгина дарсликлар бўлажак мутахассисдан талаб қилинадиган вазифаларни эътиборга олмасдан ҳамда ҳар хил ихтисосликлар учун бир хил ёзилган. Бу, ўхшаш соҳалар учун дарслик умумий бўлиши керак эмас, деган сўз эмас, албатта. Ўхшаш соҳалар учун дарслик умумий бўлса, уларнинг сони камаяди.

Маълумки, Ўрта Осиё регионни жуда катта майдонни эгаллайди ва унинг ўзига хос иқлим ва тупроқ шароитлари мавжуд. Булар ўз навбатида машина ва ускуналарнинг ишлашига салбий таъсир қилади. Афсуски, дарсликлар йўқ. Бўлажак кадрларимизга бу ҳақда билим берилмайди. Шу сабабли ҳар бир тармоқ министрлиги бўлажак мутахассисга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқса, кўнгилдагидек бўларди. Институтлар эса шу асосда кадрлар етказиб берса. Ана шунда талаб ва ўқитиш уйғунлашган бўлур эди.

1989 йил сентябрдан бошлаб педагогларнинг ойлик иш ҳақлари нисбатан яна ортади. Демак, партия ва ҳукуматимиз биз, педагоглардан катта ташаббуслар кутмоқда. Энди эскича фикрлар билан яшаш мумкин эмас. Педагог биринчидан ўзи мукаммал билимга эга бўлиши ва уни студент-ёшларга етказа олиши шарт. Педагогларни ҳар йили аттестациядан ўтказиш лозим. Лекин аттестация усули янгича ташкил қилиниши керак. Ҳозир қўлланилаётган усуллар давр талабига жавоб бермайди. Аттестацияни фақат мутахассислар ўтказиши керак. Студентларнинг фикри ҳам инобатга олиниши шарт.

Педагог — бу улуғ ном, уни оқлай билишимиз ва унга ҳеч қачон доғ туширмаслигимиз лозим.

С. ҚОДИРОВ.
Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институти кафедраси мудири, техника фанлари доктори.

• *Янги шеърлар*

Илъич ҳузурига

Москва!
Миллионлаб меҳмон
Дарвозангни қоқар
Кеча-ю кундуз
Тинмасдан бир он.
Тупроғингдан оёқ узмас
дақиқа
Ильични кўрмоққа
Аҳд этган инсон.
Зиёратчи сафда
Қанча халқ оқиб,
Бу улуғ сиймога
Бош эгиб келар.
Барчаси — доҳийга

Фарзанддай боқиб,
Юракдан таъзимин
Чин бажо қилар.
Москва! Ҳур инсонга
Юрагинг кенг,
Дастурхонинг мўл
Кўп халқлар дардига
Шифодир қўлинг
Зиёрат қилгувчи
Кўпаяр, токи
Кўксига қўйиб қўл,
Бағрингда юмиб кўз
Ётаркан Ленин!

Улуғ байрам шарафига

Қанча баҳор, қанчалар куз
Ўтди Ернинг юзидан.
Енгмоқ учун туғилдик биз
Ўн еттининг кузида.
Бу шонли куз руҳи оқар
Мазлумлар томирида.

Халқлар эркин қанот қоқар
Шу кузнинг замирида.
Қудрат берди бизга Ватан,
Ҳаёт — эркин, куйлар —ҳур
Ёрқин уфқ, қуёш ва тонг
Йўлимизга сочди нур.

Меҳнат бўлди бизга ҳамдам,
Тер тўкмадик зоега
Дунё билди — қўйдик қадам
Коинотга ва Ойга.
Ҳа, бўлмади асло осон
Ғалабага эришмоқ,
Қора кучлар бермай омон,
Керак бўлди курашмоқ.
Не эканин бир тишлам нон—
Биз кексалар билармиз,
Бугун тўкин ҳар дастурхон,
Минг бор шукур қилармиз.
Қанча инсон нонга муҳтож,
Ер юзида бугун ҳам.
Яшайдилар азобда, оч,
Юраклари тўла ғам.
Ҳалол меҳнат, озод ҳаёт
Тўкинликка очди йўл.
Тинчлик — Ерда ёйса қанот,
Дастурхонлар доим мўл!
Ер юзида қора ният —
Қирғин уруш бўлсин даф.
Уйлар, уйлар инсоният —
Бомбаларсиз бўлсин соф!
Бирдам меҳнат — шараф ва
шон,
Тонгдан ишда ёнар дил.
Ғалабамиз чин армуғон,
Эй, Октябрь қабул қил.

ЧЕРКЕЗ-АЛИ

О Р О Л

Ўтган эдим мен Оролнинг бўйидан,
Шамоллари силаб ўпди бетимни.
Бекат сувин ичдим умид ўйида —
Босарми деб юракдаги ўтимни.

Ҳудудсиз чўл кўксидаги гул янглиғ
Бу денгизда сузар эди елканлар.
Соҳилида яшаганлар ҳеч танглик
Кўрмагандир, унинг қадрин билганлар.

Балиқчилар солди юртга овоза,
Бўлди йиллаб касбу кори авжида.
Абай, Бердақ, Махтумқули, Авазлар
Илҳом олди тўлқинларин мавжидан.

Сусайипти тўлқинларинг бу не ҳол,
Кемаларинг қумга лангар ташлаган.
Нима бўлди Орол сенга — ҳамма лол,
Соҳилларинг қорайиб туз тишлаган.

Қон томиринг узилдими, денгизим,
Нечун зўрға-зўрға нафас оласан!
Жазирама ўтга қарши — бир ўзинг,
Биздан олис чекинмоқчи бўласан.

Қочма биздан, қочма ҳаёт Ороли,
Она-осмон остида сен ургин жўш.
Қисматингдан юрагимиз ярали,
Сенсиз — дунё бизга бўлар яланг бўш.

Бунда кездим бугун яна сар-сари,
Ғамгин босдим соҳилинг қум-тошини.
Қуримагин Орол! — будир қалб зори,
Сувларингга қўшай кўзим ёшини!

Қрим-татарчадан Жонибек Субҳон
таржимаси.

• *Табиат ва инсон*

САКСОВУЛЗОР — МЕҲРГА ЗОР

Қизилқумнинг сокин ва улуғвор кенгликлари тафтсиз офтоб нурида мудроқ уйқуга кетган паллада ўт-ўланлар қовжираб, қум барханлари ёмғирдан кейин қорайиб ётади. Кун ўтган сари чўл хазин маъюсликка чулғаниб бораверади. Октябрь ойида бу манзара ўзгаради. Табиатнинг ажиб инъоми — саксовуллар гуллай бошлайди. Саксовулнинг майда, оқ-пушти, қизғиш рангли гуллари офтоб нурида ярақлаб товланади. Шундай пайтда юксакликдан уларга қаралса кўз ўнгингизда эртаклардагидай манзара намоён бўлади. Гўё тонгни қаршилаш учун минглаб келинчаклар саҳрога чиққандай...

Қиш бўронларига, кўклам ёмғирларига, саратон жазирамаларига бардош берган саксовуллар борлиқдаги ҳамма нарса хазонга айланаётган пайтда барқ уриб гуллайди. Буни кўриб, қадим бир ҳикматга такрор амин бўласан киши: машаққатларни енга олган муродига етади.

Қирққулоч қудуғига қош қорайганда етиб келдик. Бу ерда Қўйчибой Ўрозбоев қўй боқади. Ота бизни ўтовга бошлади. Унинг ичи иссиқ, лампа чироқ чароғон қилиб турарди. Ўртадаги печкада саксовул гуриллаб ёнади. Гапимиз оби-ҳаводан бошланиб, чорва юмушлари, турмуш ташвишларига кўчди.

— Ота, қандай камчиликлар бор? — сўради Томди район партия комитетининг секретари К. Мамаев.

— Бир оз ўтиндан қийналиб турибмиз, —деди у печка томонга нигоҳини ташлаб. — Иложи бўлса, саксовулдан ёрдам қилсаларингиз...

— Ота, саксовулларни ёқаверсак, саҳродан, аниқроғи яйловлардан айрилиб қолмаймизми? — гапга қўшилдим.

— Нонлож, ҳозирча бошқа чораси йўқ. Чўпон бўлганимга ўттиз йил бўляпти-ю, кўмир нималигини билмаймиз. Йил бўйи ёққанимиз саксовул. Кир ювишга ҳам, уйни иситишга ҳам, ўчоққа қалашга ҳам, ҳатто бир пиёла чой қайнатишга ҳам шундан ёқамиз. Бутун тирикчилигимиз шу билан.

Чор-атрофда саксовуллар мўл бўлса-ю, нега чўпон ёрдам сўраяпти, деган ўйга бордим.

— Бизга чўл ичкарисидан, атайин ўтин учун келтиришади, —деди ота. — Енимиздаги эса қўй-қўзилар учун, уларни қиш совуғидан, бўрондан сақлашга керак.

Чўлда ҳар бир отарнинг ўз майдони бор. Чўпонлар ўзларига биркитилган ана шу жойни кўз қорачиғидай асрашга интилишади. Бироқ уларнинг интилиши билан ҳаётий эҳтиёжлар ҳамиша муроса қилавермайди, Кейинги йилларда хўжаликлардаги қўй-қўзилар сони нормадагидан ортиб кетди, яйловлар ҳолати эса борган сари ёмонлашиб боряпти. Шунингдек, совхоз марказлари ва фермалар аҳолиси кўпаяётганлигини ҳам ҳисобга олиш керак. Бу ерлар газлаштирилмаган, кўмир анқонинг уруғи. Шу боис иссиқлик билан боғлиқ барча эҳтиёжларни саксовуллар қоплайди. Ҳозир аҳоли яшаш жойлари атрофида саксовулзорлар жуда кам қолган. Борлари ўтин бўлишга ҳам арзимайди. Айни кунда район марказига 200 километр наридан ўтин учун саксовул келтириляпти.

— Ҳар бир совхоз аҳолиси йилига ўрта ҳисобда 200—220 тонна атрофида саксовулни ўтин учун ёқади, — дейди К. Мамаев. — Районимизда еттита хўжалик бор. Бу ёғини ўзингиз тасаввур қилаверинг. Саҳронинг аҳволи йил сайин оғирлашиб боряпти.

Дарҳақиқат, саҳрода саксовуллар сийраклашдими, табиатда ўзгариш бўлди, дегани. Улар камайган жойда қум кўчиши тезлашади, ўтлар яхши ўсмайди. Бунинг устига саксовуллар жониворлар учун яхши озуқа, меваси семиртиради. Умуман, унинг юз килограммида 52 килограмм озуқа бирлиги мавжуд. Навоий область мутахассисларининг фикрича, агар яйловларни ҳимоя қилиш учун саксовул ва бошқа бутасимон ўсимликларни экиш юзасидан белгиланган тадбирлар амалга оширилса, чўлдаги озуқани қўшимча равишда 120 минг озуқа бирлигига ошириш мумкин.

— Афсуски, буларнинг ҳаммаси қоғоздаги режалар, — дейди райком секретари, —Кейинги пайтда районимиз территориясида бирон гектар саксовулзор барпо қилингани йўқ.

К. Мамаев Қизилқумда вояга етган эмасми, унинг тақдири, ҳозирги аҳволи ва келажаги учун жон куйдиради, ташвишга тушади. Саксовулзорларнинг камайиб кетишини истамайди. Бунга у бевосита жавобгар бўлмаса-да, ўзини масъул ҳисоблайди.

Ўн биринчи беш йиллик мобайнида Томди ва Учқудуқ районлари территориясида 30 минг гектар майдонга саксовул экилган бўлиб, уларнинг бирон гектари қониқарли даражада ўсмади. Шундан кейин бирин-кетин хўжаликлар ўрмон хўжалиги идораларидан бу майдонларни ўзлари ҳисобига қабул қилиб олди.

— Бунда нафақат бизнинг, хўжалик раҳбарларининг ҳам айблари бор, — дейди Навоий область ўрмон хўжалиги ташкилоти бошлиғи Нурбой Ермеков. —Улар ўз территорияларида саксовул экилган майдонларга масъулиятсизларча муносабатда бўлишяпти. Масалан, ўтган йили «Конимех» совхозида 16 минг гектарга уруғ эккан эдик. Ана шу жойда хўжаликнинг 15 отари қишловни ўтказди. Энди қад ростлай бошлаган ниҳоллар қўйлар туёғи остида топталиб кетди.

Бундай фактлар жузъий ҳол эмас. Уруғ кўп қийинчилик билан йиғиб олинади. Экишдан олдин ерларни шудгорлаш лозим. Кишиларнинг ниҳоллар ўсишига ёрдами тегиши қийин. У фақат чўл ҳайвонларидан муҳофаза қилиши мумкин. Афсуски, Томди регионида ўрмон хўжалиги ходимлари учун бу юмушни бажариш ниҳоятда оғир. Улар 1,6 миллион гектардаги территорияда ана шундай ишни олиб боришлари керак. Штатда бўлса, атиги ўн киши шу вазифа билан шуғулланади, холос.

Бу масаланинг бир томони. Иккинчидан, давлат ва шахсий сектордаги моллар сони кўпайиб, яйловлар танқис бўлиб боряпти. Хўжаликларнинг раҳбарлари яйловларнинг табиий ҳолати ёмон келган йиллари саксовул экилган майдонларга ҳам отарларни қўйиб юборишга мажбур бўлишади. Улар бундай пайтда исталган миқдорда жарима тўлашга тайёрлар.

Шунга ўхшаш сабаблар билан ўрмон хўжалиги ходимларини ҳам, хўжалик раҳбарларини ҳам оқламоқчи эмасмиз. Саҳрода саксовулзорлар камайиб бораётганида улар биринчи навбатда айбдор ҳисобланади. Энг ачинарлиси, улар келажакни ўйлаб иш тутишмаяпти. Йилига фақат ўтин учун юзлаб гектарларнинг кесилиб кетишига йўл қўйишяпти. Ўрнига эса, кам миқдорда саксовулзорлар барпо этиляпти. Уларнинг аксарияти ҳам Конимех районига тегишли. Қайд этиш керакки, бу ерда кейинги йилларда яйловлар ҳолатини яхшилашга эътибор анча ошди. Мисол тариқасида 1987 йил кўкламида улар ўзлари тайёрлаган уруғ билан саксовулзорлар ўн минг гектарга кенгайганлигини, унинг 56 проценти яхши кўкариб чиққанини айтиш мумкин. Конимехликларнинг ибратли ишларини бошқа районларда кенг ёйиш учун эса, қарийб ҳеч бир тадбир амалга оширилгани йўқ. Областда ижобий тажрибанинг ҳам, салбий жараёнларнинг ҳам моҳиятини таҳлил қилиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бусиз ишни жонсиз нуқтадан силжитиб бўлмайди.

Ўрмон хўжалиги ходимлари олдида уруғлик тайёрлаш, янги саксовулзорлар барпо этиш вазифаси турибди. Бу юмушларни ўтган йиллардаги қарзларни ҳам ҳисобга олган ҳолда бажариш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Бунинг учун мутасадди идоралар ва масъул шахслардан масъулият, ғамхўрлик ва ташаббускорлик талаб этилади. Ана шундай талаблар билан ишга ёндашилган тақдирдагина чўл боғлари — —саксовулзорлар янада кенгроқ майдонда гуллайверади.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Шифохона халқ хизматида

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ. Ғузордаги 78-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари марказий район касалхонасининг икки қаватли хирургия бўлимини муддатидан бир ярим ой илгари фойдаланишга топширдилар. Бу ерда бир йўла 75 бемор даволаниши мумкин. Бўлим замонавий медицина асбоб-ускуналари ва чиройли мебеллар билан жиҳозланди. Суратларда: 1. Хирургия бўлими янги корпусининг ташқи кўриниши. 2. Жарроҳлар: медицина фанлари кандидати Н. Маликов, Х. Файзиев ва О. Нурхоновлар бемор ёнида.

Ш. Шаропов фотолари.
(ЎзТАГ).

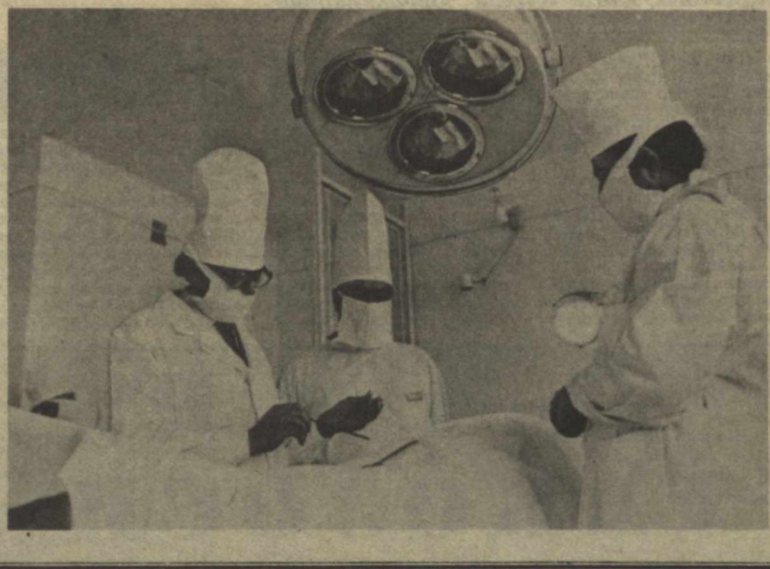

БОШҚАЛАРГА ЎРНАК БЎЛИБ

Аслида ўша товарнинг ўзи. Бироқ бу товар ўтган йилдагига қараганда салкам ярим миллион сўмлик кўп сотилди, Андижон шаҳар саноат моллари савдоси бошқармасининг «Гўзал» магазини коллективи савдо майдонларидан янада оқилона фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш натижасида ана шундай муваффақиятга эришди. Худди шу йўл билан кўп йиллик қолоқликка барҳам берилди.

— Ташқаридан бизга ҳеч ким ёрдам бергани йўқ, — дейди магазин директори Ғ. Бойбобоев, — ҳаммасини ўзимиз қилдик. Қўшимча омборхоналар қурдик, бўлимларни қайта жиҳозладик. Аввал учта бўлим бор эди, ҳозир тўртта бўлди. Республика ташқарисидан 2 миллион сўмлик етишмаётган товарларни олиб келдик.

Коллектив муваффақиятининг яна бир сабаби бор. У ҳам бўлса, доимий харидорлар билан, атрофда яшовчи аҳоли билан қалин алоқа ўрнатилганлигидир. Уларнинг илтимосига кўра, тайёр кийимлар ва пойабзал сотиладиган янги бўлим учун бино қурилди. Бу ерда одамлар шахсий меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган кооперативлар тайёрлаган маҳсулотлар сотилмоқда. Янги — «Мебель уйи» — бўлимини очиш учун ер ажратилди. Бу бўлим келаси йилнинг биринчи ярмида харидорларга хизмат кўрсата бошлайди.

(ЎзТАГ).

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
ҚЎШИМЧА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ИШЛАШ УЧУН

профессорлар: қишлоқ хўжалиги экономикаси;
доцентлар: умумиқтисодий мутахассисликлар сиёсий иқтисоди, савдо экономикаси;
катта ўқитувчилар: саноат экономикаси, меҳнатни илмий ташкил қилиш ва бошқариш, савдо экономикаси, умумиқтисодий мутахассисликлар бўйича рус тили, чет тиллари (инглиз тили), саноатда бухгалтерия ҳисоби ва таҳлил, эҳтимоллик назарияси, ахборотларни ишлашнинг автоматлаштирилган системалари, халқ хўжалиги тарихи, ҳисоблаш машиналари ва программалаштириш;
ассистентлар: умумиқтисодий мутахассисликлар бўйича фалсафа, иқтисодий география, пул муомаласи ва кредит;
ўқитувчилар: умумиқтисодий мутахассисликлар бўйича рус тили, чет тиллари (инглиз тили).

АНДИЖОН ШАҲРИДА ИШЛАШ УЧУН
кафедра мудирлари: бухгалтерия ҳисоби, статистика ва молия;
катта ўқитувчилар: олий математика, эҳтимоллик назарияси, умумтаълим фанлари («иқтисодий география» фани), халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва уни ташкил этиш;
ассистентлар: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва уни ташкил этиш (савдо экономикаси).

ҚАРШИ ШАҲРИДА ИШЛАШ УЧУН
катта ўқитувчилар: олий математика ва эҳтимоллик назарияси ва статистика («эҳтимоллик назарияси» фани).
КОНКУРС МУДДАТИ — 13 ДЕКАБРГАЧА.
Адрес: Тошкент шаҳри, 63-алоқа бўлими, Олмазор кўчаси, 183-«а» уй.

СССР Медицина ва биология саноати министрлиги
ТОШКЕНТ ВАКЦИНАЛАР ВА ЗАРДОБ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

директорнинг илмий ишлар бўйича ўринбосари (медицина фанлари доктори ёки кандидати, вакцина-зардоб соҳасида илмий-ишлаб чиқариш масалалари бўйича мутахассис);
бактериял ва вирусли препаратлар илмий-ишлаб чиқариш бўлимининг мудири (медицина фанлари доктори, вакцина-зардоб соҳасида илмий-ишлаб чиқариш масалалари бўйича мутахассис);
катта илмий ходимлар: бактериял препаратлар лабораторияси (медицина ёки биология фанлари докторлари ёки кандидатлари— 2), экспериментал технология ва жорий этишнинг ташкил этиш лабораторияси (медицина ёки биология фанлари кандидати), биохимия (биология ёки медицина фанлари кандидатлари);
кичик илмий ходимлар: биотехнология лабораторияси (2—бири ветеринария врачи), иммунология (2), вирусли препаратлар.
Конкурс муддати — 24 декабргача.
Адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Тимирязев кўчаси, 37-уй.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КОНЦЕРТ-ФИЛАРМОНИЯ БИРЛАШМАСИ
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
13 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти
КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ ТАВАЛЛУДИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН
ИЖОДИЙ КЕЧА
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР, Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Бошқирдистон АССР халқ артисти, Ҳамза мукофотининг лауреати
ОТАЖОН ХУДОЙШУКУРОВ
Ўзбекистон ССР халқ артисти, Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист
БОБОМУРОД ҲАМДАМОВ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
ОРТИҚ ОТАЖОНОВ, ОЛМАХОН ҲАИТОВА, ГАВҲАРХОН МАТЕҚУБОВА.
Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист
ҲАМРОҚУЛ ОДИЛОВ
Программани ЎТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.
Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14 дан сотилмоқда.

•

ГРАЖДАНЛАР, КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ
ДИҚҚАТИГА
СССР Газ саноати министрлигининг
«Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли
«УЗБЕКГАЗИФИКАЦИЯ» ИХТИСОСЛАШГАН ГАЗЛАШТИРИШ ТРЕСТИ
1987 йил 1 декабрдан бошлаб
ТУГАТИЛДИ
Мазкур ташкилот янгитдан ташкил этилган «Узбекгаз» газ тармоқлари қурилиши ва газ хўжалигидан фойдаланиш трестига ўтказилди.
Даъволар 1987 йил 31 декабрга қадар қуйидаги адресда қабул қилинади: 700070, Тошкент шаҳри, Глинка кўчаси, 41 «а» уй.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети аппаратининг партия ва касаба союз ташкилотлари халқ контроли комитетининг собиқ раиси, Иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер

Носир Маҳмудович МАҲМУДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси коллективи редакция ходими З. Ҳайдаровга ўғли

ҲОЗИРЖОНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

8 декабрь, сешанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 — Совет ва Америка мактаб ўқувчилари иштирокида музикали спектакль. 10.40 — Ҳужжатли фильм. 11.10 — Жек Лондон. Ҳаёти ва ижоди. 11.55 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — С. Орлов поэзияси. 17.20 — Молдавия ССР болалар ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 18.20 — Рус тили. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ю. Розум чалади. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.10 — Сиз яратган боғ. 20.40 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15— Москва ва Ленинград баянчилари ҳамда аккордеончиларининг чиқиши. 23.25 — Дунё воқеалари. 23.40 — Бир картина тарихи. 00.20 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — География. 12.05 — Фан ва турмуш. 13.10 — «Оқ қалпоқ». Бадиий фильм. 15.15 — Янгиликлар. 15.25 — В. В. Маяковский. Гражданлик лирикаси. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 19.15 — Литва ССР ҳунар-техника таълими республика Маданият саройи халқ чолғу оркестрининг чиқиши. 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.30 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Интермеццо». Бадиий фильм. 23.20 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Телефильм. 16.45 — Рус адабиёти. 17.15 — Телефильм. 17.30 — ЎзССР тарихи. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Гўзаллик оламига саёҳат. 19.00 — Резерв №1. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёшлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Самарқанд область бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Олий табақадагилар». Бадиий фильм, 2-серия. 23.20 — Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.35 — Телефильм. 20.25 — Дам олиш программаси. 21.00 — Келажак ҳақида ўйлаб. 21.30 — Время. **Душанба.** 22.15 — «Ўз ихтиёри билан севиб қолган». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 Ишчинома. 12.40 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари .13.00 — Чорвадор. 13.30 — Р. Шарипова куйлайди. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Қардошлик бўстонида. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Ўзбекистон композиторларининг IX съездида. 19.20 — Октябрдан нурланган иқбол. 21.00 — Қармоқ. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси:
700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 09201. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 281. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12